

Ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς παρεδόθη εἰς τὸ Συμβούλιον τῆ 15 Μαρτίου, τοῦτο δὲ αὐθημερόν συνελθὸν εἰς συνεδρίαν ἀπεφάσισε νὰ ἀποταθῆ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἐξαιτούμενον παρ' αὐτοῦ νὰ διορίσῃ ἐπιτροπὴν, ἣτις νὰ ἐξελέγξῃ τὰ τῆς Ἐταιρίας, νὰ συντάξῃ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ Συμβούλιον ἀπάντησιν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὑποβάλλῃ αὐτὴν εἰς τὴν προσεχῆ συνέλευσιν τῶν ἐταίρων, ἀφοῦ πρῶτον διανεμηθῆ εἰς αὐτοὺς ἔντυπος ἢ ἔκθεσις ἐκείνη. Τὸ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἔγγραφον συνετάχθη καὶ ἐνεκρίθη ἐν τῇ αὐτῇ συνεδριάσει τῆς 15 Μαρτίου, ἀπεστάλη δὲ τῇ ἐπομένῃ ἡμέρᾳ, ἢ δὲ ἀπάντησις εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς κατηρτίσθη καὶ ἐνεκρίθη ἐν τῇ κς' συνεδριάσει τῆ 30 Μαρτίου.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολ. Ἐταιρίας
εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας.

Ἀξιότιμοι συνάδελφοι,

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας κατὰ τὴν δευτέραν ἡμῶν γενικὴν συνέλευσιν τὴν γενομένην τὴν 13^{ην} λήξαντος μηνὸς ἐγεννήθη, ὡς γινώσχετε, ἀμφιβολία ἂν ἠδύνατο πλέον ἢ συνέλευσις τῶν ἐταίρων νὰ προβῆ εἰς τὰς νέας ἀρχαιρείας, ὡς κελεύει ὁ ὀργανισμὸς, ἢ ἔπρεπε νὰ ἀναβληθῶσιν αὐταί, μέχρις οὐ τὸ συμβούλιον ἀποκρούσῃ τὰς κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας ἐπιρριφθείσας μομφὰς καὶ παράσχῃ εἰς τὴν συνέλευσιν ἐξηγήσεις, εἴπου τοιαῦται ἦσαν ἀναγκαῖαι, ἵνα οὕτω καὶ ἡ συνέλευσις ἐν πλήρει γνώσει τῶν

πραγμάτων εξενέγκη τὴν κρίσιν τῆς. Ἐφάνη δὲ ἐκνικήσασα ἡ δευτέρα γνώμη καὶ ἡ συνέλευσις ἐκείνη διελύθη ἄπρακτος.

Τὸ συμβούλιον ἐμφανιζόμενον καὶ αὐθις ἐνώπιόν σας ἠδύνατο, ἀφοῦ ἀπλῶς σᾶς ὑπεμίμησεν, ὅτι ἀνέκαθεν καὶ πάντοτε εἰς τὰ τῆς Ἐταιρίας μας πράγματα ἐπεχύθη ἄπλετον φῶς διὰ τε τῶν λογοδοσιῶν τοῦ συμβουλίου καὶ τῶν ἐπακολουθησασῶν ἐξελέγξων, σᾶς παρέπεμπε δὲ ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν καὶ τὴν διαχειρίσιν τῶν τῆς Ἐταιρίας μας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰς τὴν λεπτομερῆ περι τῶν πεπραγμένων ὑπ' αὐτοῦ λογοδοσίαν, τὴν ἀναγνωσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ γραμματέως κατὰ τὴν πρώτην συνέλευσιν, καὶ τὴν ἐξέλεξιν τῶν λογαριασμῶν, τῶν εὐρεθέντων συμφῶνων πρὸς τὰ βιβλία κατὰ τὴν ὁμόφωνον μαρτυρίαν αὐτῆς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας, σᾶς ὑπεμίμησε δὲ προσέτι καὶ τὸν διέποντα ἡμᾶς ὄργανισμὸν τὸν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν ἰσχύϊ, ἀπορριφθείσης τῆς περι μεταβολῆς αὐτοῦ προτάσεως ὑπὸ τῆς συνέλευσεως, ἠδύνατο, λέγομεν, τὸ συμβούλιόν σας ταῦτα καὶ μόνον ἀπλῶς ποιῆσαν νὰ ἀφίση εἰς ὑμᾶς τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀνασκευὴν αἰτιάσεων καὶ μομφῶν, ἐφ' αἷς οὐδεμίαν ὑπέχει τὸ συμβούλιον εὐθύνην.

Καὶ τῷ ὄντι περὶ τίνος ἐπὶ τέλους πρόκειται, ἀξιοίτιμοι συνάδελφοι, ὥστε τόσος νὰ ἐγερθῆ πάταγος; Ἐχετε ἤδη τετυπωμένην ὑπ' ὄψιν σας τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας καὶ θὰ συνομολογήσητε ἡμῖν πάντες, ὅτι μεθ' ὅλον τὸ φλογερὸν αὐτῆς προοίμιον δι' οὗ, πάσης κατὰ τοῦ συμβουλίου σας διεγειρομένης εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπονοίας, προαγγέλλεται ἡ ἀποκάλυψις οὐχὶ μόνον νέων καὶ πρωτοφανῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν χρηστότητα τῆς διαχειρίσεως ἀναφερομένων ἐλλείψεων, ἐν τοῖς μετέπειτα πᾶσαι αἱ κακιζόμεναι ἐλλείψεις εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀφορῶσιν ἢ εἰς καθαρὰ ζητήματα τάξεως καὶ τύπων, περὶ ὧν οὐχὶ νῦν τὸ πρῶτον ἐγένετο λόγος, ἀλλὰ καὶ πρότερον πολλάκις ἐν ταῖς γενικαῖς συνέλευσεσιν, ὥστε περιττὴ πάντως ἀπέβαινεν ἡ εἰς ἣν ἐπεδόθη ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία, εἰς βάθος ἀνασκαφῆν τῶν γενομένων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ἐν λόγῳ ἐλλείψεων.

Καὶ ἀληθῶς οὐδεμία εἰς βάθος ἀνασκαφῆ ἦτο ἀναγκαία, ἵνα ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία ἀνακαλύψῃ ὅτι ἡ Ἐταιρία μας, σύμφωνα

ἄλλως πρὸς τὸν ἐν ἰσχύϊ ὀργανισμὸν αὐτῆς, δὲν ἔχει προϋπολογισμὸν δαπανῶν καὶ ἐσόδων· καὶ ὁμως ἡ κυριωτάτη τῶν ἐλλείψεων καὶ ἡ βάσις πασῶν τῶν ἄλλων, ἐφ' αἷς κατακρινόμεθα, εἶναι ἡ ἔλλειψις τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἄλλὰ τὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ ζήτημα ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν καὶ πολλάκις προταθὲν ἐν ταῖς γενικαῖς συνελεύσεσι τῶν ἐταίρων καὶ συζητηθὲν δὲν ἔτυχε μέχρι τοῦδε λύσεως καταφατικῆς παρ' αὐτῶν, ὥστε οἰανδῆποτε καὶ ἂν εἶχεν ἢ ἔχει περὶ αὐτοῦ τὸ συμβούλιον γνώμην, ἀδίκως καταλογίζεται εἰς βᾶρος αὐτοῦ ἡ ἔλλειψις αὕτη, ἀποτελοῦσα δέ, ὡς ἐρρήθη, τὴν βάσιν καὶ ὄλων σχεδὸν τῶν ἄλλων ἐλλείψεων ἀποδεικνύει καὶ τὴν ὡς πρὸς ταύτας μομφὴν ὄλως ἀδικαιολόγητον. Ἀδύνατον νὰ ἀναζητηθῆ καὶ εὐρεθῆ ἡ ἀλήθεια εἰς τὴν παραβολὴν τῶν λογαριασμῶν πρὸς τὰ βιβλία, λέγει ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεῖα· προϋπολογισμοῦ μὴ ὑπάρχοντος τὰ τῆς διαχειρίσεως διατελοῦσιν ἐν τῷ σκότει, καὶ πᾶσα πρὸς ἐξέλεξις προσπάθεια τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπεῖας ματαιοῦται. Ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν εἶναι ἡμῖν πᾶν σαφὲς ἡ ἔννοια, ἣν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεῖα ἀποδίδει εἰς τὴν ἀπαύστως ὑπ' αὐτῆς ἐπιζητουμένην ἀλήθειαν. Λέγομεν δὲ ταῦτα, διότι ἡμεῖς πιστεύομεν, ὅτι ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς μόνου ἡ αὐστηρὰ καὶ ἀκριβὴς ἐξέλεξις τῶν λογαριασμῶν εἶναι ἰκανὴ νὰ ἀποδείξῃ τῶν δαπανῶν τὴν ἀλήθειαν, διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀφ' ἐτέρου μόνου αἱ ὑπερβασίαι τῶν πιστώσεων οὐχὶ δὲ καὶ ἡ πιστὴ αὐτῶν χρῆσις θὰ ἠδύνατο νὰ βεβαιωθῆ. *Περὶ τούτου δὲ κυρίως πρόκειται.*

Ταῦτα ἠδύνατο, ἐπαναλαμβάνομεν, νὰ εἶπη πρὸ ὑμᾶς τὸ συμβούλιον καὶ αὐθις ἐνώπιόν σας ἐμφανιζόμενον καὶ νὰ σιωπήσῃ, νὰ ἀφίση δέ, ὡς ἐρρήθη, εἰς ὑμᾶς τὴν κρίσιν· ἀλλὰ λόγοι γενικωτέρου συμφέροντος ἐπιβάλλουσι τῷ συμβουλίῳ νὰ ἀποκρούσῃ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὰς κατ' αὐτοῦ, ἐξ ἀταλαιπώρου τῆς ἀληθείας ζητήσεως, ἐπιρριφθεῖσας ἀδίκους ὄλως μομφὰς καὶ αἰτιάσεις. Ἐπειδὴ δὲ αὐταὶ ἀναφέρονται αἰ μὲν εἰς τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν καὶ τὰ τοῦ ταμείου ἐν γένει, αἰ δὲ εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ λαχείου, ἄλλαι δὲ εἰς τὴν ὄλην διοίκησιν τοῦ συμβουλίου, θὰ ἐξετάσωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ πράγματα τὴν αὐτὴν ἀκολουθοῦντες τάξιν.

Ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν. Περὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐρρήθη-

σαν τὰ δέοντα ἀνωτέρω· μέμφεται ὁμως ἡμῖν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία, ὅτι καὶ τὰ βιβλία τοῦ ταμείου δὲν κρατοῦμεν διπλογραφικῶς· ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖ τοῦτο ὁ ὑπάρχων ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν (ἀπὸ τοῦ 1862, ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν μὴ μεταβληθεῖς) ὄργανισμός, τὰ διπλογραφικῶς κρατούμενα βιβλία εἶναι δυσεξέλεγκτα καὶ μόνον τῷ εἰδότη διπλογραφίαν προσιτά, ἐνῶ τὰ ἀπλογραφικῶς κρατούμενα εἶναι καὶ τῷ μὴ περὶ τὰ λογιστικὰ ἐμπειρῶ εὐνόητα· διπλογράφοι δὲ καὶ λογιστικοὶ ἄνθρωποι δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ μας πολλοί. Ταῦτα δὲ ἂν εἶχε ὑπ' ὄψιν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία καὶ πρὸς τούτους καὶ τὸ ἄρθρ. 143 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου δὲν ἤθελε ζητεῖ καὶ βιβλίον ταμείου, διότι τὸ καθημερινὸν εἶναι καὶ βιβλίον ταμείου. Κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον οἱ δημόσιοι ταμίαι πρέπει νὰ κρατῶσι τὰ ἐξῆς βιβλία·

α') Βιβλίον πρωτοσημειώσεων, ὅπερ χρησιμεύει εἰς τὸν ταμίαν, ἵνα μὴ τοῦ διαφύγη εἰσπραξίς τις ἢ πληρωμὴ κατὰ τὴν ἔγγραφὴν αὐτῆς εἰς τὸ καθημερινόν.

β') Καθημερινόν, ὅπερ εἶναι καὶ βιβλίον ταμείου.

γ') Καθολικὸν καὶ

δ') Βοηθητικὰ βιβλία ὅσα ἡ ὑπηρεσία τοῦ διαχειριζομένου θεωρήσῃ ἀναγκαῖα.

Τὰ ἀνωτέρω δύο κύρια βιβλία, τὸ καθημερινόν καὶ τὸ καθολικὸν κρατοῦνται ὑπὸ τῶν δημοσίων ταμιῶν καθ' ὃν τρόπον καὶ τὰ ἐξελεγχθέντα ὑπὸ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας βιβλία τῆς Ἑταιρίας μας καὶ εὐρεθέντα πλημμελῆ. Κρατοῦνται δὲ τὰ βιβλία τοῦ ταμείου τῆς Ἑταιρίας μας παρ' ἀνδρὸς οὐκ ἀγνώστου τῆ κοινωνία καὶ περὶ τὰ λογιστικὰ ἐμπειροτάτου, ὃν τὸ συμβούλιον ταῖς εὐχαῖς τῶν ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπειῶν ἐπόμενον παρέλαβεν ἔμμισθον τοῦ ταμίου βοηθὸν ἀπὸ ἐτῶν, ἀφοῦ ὁ παντελής τῆς ταμιακῆς διαχείρισεως χωρισμὸς προταθεῖς καὶ οὗτος ἄλλοτε δὲν ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῶν συνελεύσεων.

Πλημμελεῖς ὁμως εὐρεν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία καὶ τὸ ὅτι εἰς τὴν αὐτὴν σελίδα τοῦ καθολικοῦ σημειοῦνται δύο καὶ τριῶν ἐτῶν ἔγγραφαὶ τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου. Ἐρωτᾶται ὁμως ποῖον πρόσκομμα ἐπήνεγκε τοῦτο εἰς τὴν ἐξέλεξιν, ἀφοῦ ἐκάστου

ἔτους αἱ ἐγγραφαὶ φέρουν ἰδίαν ἄθροισιν καὶ ἐγγράφονται εἰς ἰκανὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν τοῦ προηγουμένου ἔτους· τοῦτο δὲ ἐγένετο πρὸς οἰκονομίαν βιβλίων καθ' ὅσον εἰς πολλὰς σελίδας αἱ ἐγγραφαὶ εἰσὶν ἀσήμαντοι.

Τὸ δὲ ὑπόλοιπον τοῦ ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου λήξαντος ἔτους πολὺ εὐχερῶς ἠδύνατο ἢ ἐξελεγκτικῆ ἐπιτροπείᾳ νὰ ἐξακριβώσῃ, ἂν ἤθελε, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς εἰσπράξεις καὶ πληρωμὰς τοῦ ἀρξαμένου ἔτους μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐξελέγξεως, ὡς τοῦτο καὶ παρ' ἡμῖν ἄλλοτε ἐγένετο, εἴθισται δὲ νὰ γίνηται εἰς πάσας τὰς ἐταιρίας.

Ἄλλὰ καὶ εἰς τὰ τῆς εἰσπράξεως εὐρεν ἀνωμαλίας ἢ ἐπιτροπεία· καὶ ὅτι μὲν ὁ εἰσπράκτωρ εἰσήγαγεν εἰς τὸ ταμεῖον ὡς τακτικὴν συνδρομὴν μικρά τινα κονδύλια (δρ. 24 τὸ ὄλον) προερχόμενα ἐκ πωλήσεως τευχῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος Β' περιόδου εἶναι ὄντως ἀνωμαλία ἐξ ἀπλῆς παραδρομῆς προελθοῦσα, οὐχὶ ὁμως καὶ τὸ λεχθὲν ὅτι κακῶς ἐνεγράφη εἰς τὰς ἐκτάκτους συνδρομὰς ὡς δωρεὰ ἢ ἐκ δραχμῶν 21. 90 ἀμοιβῆ ἐταίρου γράψαντος διατριβὴν εἰς τὴν Ἐφημερίδα· ἢ ἀμοιβῆ ἐπληρώθη καὶ ἐλήφθη παρὰ τοῦ δικαίουχου, ἐπεστράφη δὲ κατόπιν ὡς δωρεὰ πρὸς τὴν Ἐταιρίαν καὶ ὀρθῶς ἐσημειώθη εἰς τὰς ἐκτάκτους συνδρομὰς. Ὡς δὲ πρὸς τὴν μὴ τακτικὴν εἰσαγωγὴν ὀλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τῶν εἰσπράξεων ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος εἰς τὸ ταμεῖον παρατηροῦμεν, ὅτι τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος ἐκδίδει, ἀτόπως τὸ ὁμολογοῦμεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτοῦ ζήμια πολλάκις, ἰκανὰ διπλότυπα διὰ συνδρομὴν ἐταίρων, παρ' ὧν δὲν εἰσπράττει εὐθὺς ἀμέσως καὶ τὸ τίμημα, ἀλλὰ πολὺ βραδύτερον καὶ παράδειγμα αὐτῆ ἢ συνδρομῆ τοῦ ἐνὸς τῶν κυρίων ἐλεγκτῶν, τοῦ κ. Μαρχοπούλου, ἠτις ἐπληρώθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν εἰσπράκτορα τὸν Ἰανουάριον τρέχοντος ἔτους (1894) ἐνῶ τὸ διπλότυπον ἐξεδόθη τῇ 16ῃ Δεκεμβρίου 1893 ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος καὶ καλῇ τῇ πίστει ἐδόθη εἰς τὸν κύριον ἐταῖρον. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1892 ὁπότε ὁ κ. Μαρχόπουλος ἐπλήρωσε τὴν συνδρομὴν του τὴν 29ῃν Δ/βρίου ὃ δὲ εἰσπράκτωρ τὴν προτεραίαν, ἤτοι τὴν 28ῃν, εἶχε κλείσει τοὺς λογαριασμούς του μὲ τὸν ταμίαν, τότε δὲ ἐλεγκτῆς καὶ πάλιν ὧν ὁ κ.

Μαρκόπουλος οὐδεμίαν ἔκαμε παρατήρησιν· ἀναφέρομεν τοῦτο ἐκ τῶν πολλῶν παραδειγμάτων, ἅπερ ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν δικαιολογοῦν, ἐξηγοῦν ὅμως τὰ γινόμενα. Ἐπειτα δὲ συμβαίνει νὰ κρατῆ εἰς χεῖράς του ὁ εἰσπράκτωρ μέρος τοῦ ποσοῦ τῶν εἰσπράξεων, διότι εἶναι ἠναγκασμένος νὰ προκαταβάλλῃ μικρά τινα ἔξοδα τοῦ γραφείου τῆς Ἑταιρίας καὶ τοῦ μουσείου. Κλείει δὲ τοὺς λογαριασμούς του ὁ εἰσπράκτωρ μὲ τὸν ταμίαν δύο ἕως τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους, ἥτοι πρὸ τῆς 31ης τοῦ Δεκεμβρίου, διότι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ὅλων τῶν λογαριασμῶν τοῦ ταμείου τὸ κλείσιμον, πρέπει δὲ ὁ ταμίαις κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου νὰ ἔχῃ αὐτοὺς κεκλεισμένους.

Πλανᾶται ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία φρονοῦσα ὅτι αἱ 960 δρ. τοῦ Δημοσίου δοθεῖσαι ἀπέναντι προκαταβολῆς τῆς Ἑταιρίας ὑπὲρ τῆς ἐπιτηρήσεως τῶν ἐν Πειραιεῖ καὶ Ἀθῆναις ἀρχαιοτήτων καὶ τῶν συλλογῶν αὐτῆς, ἐκεῖ ἔπρεπε καὶ νὰ σημειωθῶσι. Τὸ Ὑπουργεῖον λόγῳ μὲν συνδρομῆς εἰς τὴν Ἑταιρίαν ὑπεσχέθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10960 τῆς 31ης Αὐγούστου 1890 ἐγγράφου του νὰ ἀποδίδῃ εἰς τὴν Ἑταιρίαν τὰ ὅσα αὐτὴ δαπανᾷ εἰς μισθοὺς ἀρχαιοφυλάκων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, λόγῳ δὲ τῆς ἐν Ἀθῆναις καὶ Πειραιεῖ ἐπιτηρήσεως τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ τῶν συλλογῶν αὐτῆς ἐξέδοτο τὸ ὑπ' ἀριθ. 4969 ἔνταλμα ἐκ 4000 δρ. Ἡμεῖς ὀρθῶς, ὡς νομίζομεν, κατελογίσσαμεν εἰς τὸ κεφάλαιον «ἀπόληψις προκαταβολῶν» τὰς δαπανηθείσας 3040 δρ. πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν ἐν Ἀθῆναις καὶ ἐν Πειραιεῖ ἀρχαιοτήτων καὶ τῶν συλλογῶν αὐτῆς, εἰς τὰς ἐκτάκτους δὲ συνδρομὰς τὰς ἐναπολειφθείσας δρ. 960. Βεβαίως τὸ ποσὸν δὲν εἶναι ἀρκετὸν νὰ καλύψῃ τὰς δαπάνας τῆς Ἑταιρίας, τὰς εἰς μισθοδοσίας φυλάκων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἀλλὰ τόσον εἶναι καὶ τόσον ἐσημειώθη. Εἰσπράχθη δὲ τὴν 24ην Νοεμβρίου λήξαντος ἔτους τὸ ποσὸν τῶν 4000 δραχ.· διότι τότε ἐξεδόθη παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τὸ ἔνταλμα. Νὰ ἀφίση δὲ τὸ συμβούλιον ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιτηρήσεως τὰς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀρχαιότητας δὲν ἐθεώρησε φρόνιμον. Ἐλπίζει δ' ἄλλως τὸ συμβούλιον νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ κράτους ἡ Ἑταιρία καὶ ταῦτα καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ὑπὲρ ἀγορᾶς τόπων ἀρχαιολογικῆς σημασίας ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου προκατέβαλε. Οὐδὲν

ἤττον παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, περὶ οὗ ἡ ἐξέλεγκξις, οὐδεμία τοιαύτη ἐγένετο προκαταβολὴ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας.

Ἡ ἀναγραφὴ τῶν ἀπὸ τῶν χρεωγράφων τόκων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Τραπεζῆς μερισμάτων γίνεται ἐν τῷ ἡμερολογίῳ καθ' ἑξαμηνίαν· ἐπίσης αἱ ἐκ δωρεᾶς τοῦ Ῥώμα 10 μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἀναγράφονται διακεκριμένως καὶ ἐν τῷ ἰσολογισμῷ. Ὁ δὲ τόκος τῆς Β' ἑξαμηνίας τῶν ὁμολογιῶν τοῦ παγίου δανείου δὲν εἰσεπράχθη ἐντὸς τοῦ λήξαντος ἔτους (1893)· διότι εἶχεν ἀναβληθῆ ἡ πληρωμὴ, μετεβλήθη δὲ τὸ τοκομερίδιον αὐτοῦ εἰς Σχρίπ· δὲν ἐσημειώθη δὲ ἐν τῇ περιουσίᾳ τῆς Ἑταιρίας, διότι ἡ ἀξία αὐτοῦ ἦτο ἄγνωστος, μηδεμίας Τραπεζῆς ἐξοφλοῦσης αὐτό· ἐγένετο ὁμως περὶ αὐτοῦ λόγος ἐν τῷ ἰσολογισμῷ καὶ ἐδόθη εἰς τὴν συνέλευσιν καὶ προφορικῆ ὑπὸ τοῦ ταμίου ἐξήγησις καὶ πρότερον εἰς τὴν ὀλομέλειαν τοῦ συμβουλίου, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν πρακτικῶν. Φέρονται δὲ καὶ αἱ λαχειοφόροι ὁμολογίαι τῆς Τραπεζῆς ὡς καὶ πάντα τὰ λοιπὰ χρεώγραφα, καὶ τὰ πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐξαργυρωθέντα, μὲ τοὺς ἀριθμούς των καταγεγραμμένα εἰς βοηθητικὸν βιβλίον, ὅπερ ἠδύνατο οἱ κ. ἐλεγκταὶ νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν, ἂν ἤθελον· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἀπόδειξις τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, εἰς ἣν κατετέθησαν καὶ αὐταὶ πρὸς ἀσφάλειαν εὐθὺς μετὰ τὴν ἀγοράν των, ἀπόδειξις, εἰς ἣν εἰσὶ καταγεγραμμένα κατ' ἀριθμὸν αἱ ὁμολογίαι καὶ ἥτις ἐπεδείχθη τοῖς κυρίοις ἐλεγκταῖς, εἶναι ἱκανὴ ἐγγύησις καὶ ἀσφαλίζει τὴν Ἑταιρίαν ἀπὸ παντὸς κινδύνου, ἀφοῦ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τραπεζὴν εἶναι κατατεθειμένα καὶ αὐταὶ ὡς καὶ πάντα τὰ λοιπὰ χρεώγραφα, ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἑταιρίας, ὃ δὲ ταμίας οὐδὲν δύναται νὰ ἀποσύρῃ ἐκεῖθεν ἄνευ εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἐντολῆς τοῦ ὅλου συμβουλίου. Ἡ δ' ἄτοκος παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ κατάθεσις χρημάτων (ἐφ' ἣ ἐπίσης κακίζει ἡμᾶς ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία) φέρει μὲν τινα ἀπώλειαν τόκου, ἔστω καὶ μικροῦ, καὶ περὶ τούτου ἐγένετο λόγος καὶ ἄλλοτε πολλάκις ἄλλων ἄλλα προτεινάντων, ἀλλ' ἐν τοῖς νῦν καιροῖς τὸ συμβούλιόν σας τοῦτο τὸ μέτρον ἔκρινεν ἀσφαλέστατον· ἡ ἀγορὰ ἐντόκων γραμματίων τοῦ Δημοσίου, ἣν συμβουλεύει ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπι-

τροπεία, θὰ ἦτο διὰ τὴν Ἑταιρίαν βάσανος, μὴ δυναμένην νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ τὰ χρήματά της ἢ κατὰ τὴν τακτικὴν αὐτῶν προθεσίαν καὶ τοῦτο μετὰ δυσκολιῶν, ἢ δὲ προεξόφλησις τῶν γραμματιῶν (ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ καὶ διὰ μεσιτῶν βεβαίως) ἀνάγκης ἐπιστάσης, ἤθελεν ὑποβάλλει ἡμᾶς εἰς πολλῶ μείζονας ζημίας.

Καὶ ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα εὐρέ τινας ἀνωμαλίας ἢ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία. Ἄτοπον λέγει δι' ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐντάλματος νὰ πληρώνονται μισθοὶ δύο διαφόρων ἐτῶν τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ τρέχοντος. Τοῦτο ὅμως ἤθελεν εἶναι ὄντως ἄτοπον ἂν αἱ δαπάναι ἐκάστης χρήσεως ἐστηρίζοντο ἐπὶ προϋπολογισμοῦ· ἀλλ' ἢ Ἑταιρία μας, ὡς ἐρρήθη προϋπολογισμὸν δὲν ἔχει, διατηρεῖ δὲ ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα καὶ τὰ ἔσοδα οὐχὶ χρήσιν ἀλλὰ διαχειρίσιν.

Ἄλλὰ λέγει ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία (καὶ αὕτη εἶναι μία τῶν κυριωτάτων κατὰ τῆς διαχειρίσεως τοῦ συμβουλίου αἰτιάσεων) ἐν τῷ ἰσολογισμῷ δὲν σημειοῦται ἡ κτηματικὴ περιουσία τῆς Ἑταιρίας διακεκριμένως, ἀλλὰ δι' ἐνὸς ἀορίστου κονδυλίου πάντα τὰ κτήματα αὐτῆς. Παραλείποντες νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι ἐν τοῖς ἰσολογισμοῖς πάντων σχεδὸν τῶν καθιδρυμάτων οὕτω συνήθως γίνεται τὸ πρᾶγμα, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ κτηματικὴ περιουσία τῆς Ἑταιρίας μας ἀποτελεῖται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῶν μουσειῶν Τανάγρας, Ἐπιδαύρου καὶ Ἐλευσίνος, ἔπειτα ἐκ μιᾶς οἰκίας ἐν Κηφισίᾳ ἀποφερούσης ἐτήσιον ἐνοίκιον δρ. 200 καὶ ἐτέρας ἐν Ἐλαιοτριβείοις Ἀθηνῶν ἐνφικιασμένης ἀντὶ 60 δραχμῶν ἐτησίως καὶ διαφόρων οἰκοπέδων καὶ ἀγρῶν, ἐν οἷς ἐγένοντο ἢ πρόκειται νὰ γίνωσιν ἀνασκαφαί. Κατ' οὐσίαν οὔτε τὰ οἰκόπεδα καὶ οἱ ἀγροί, ἀγορασθέντες πρὸς ἀνασκαφικὸν σκοπὸν, οὔτε τὰ μνημονευθέντα μουσεῖα, ἅπαξ πληρωθέντα ἀρχαιοτήτων, δύνανται πλέον νὰ λογίζωνται κτήμα τῆς Ἑταιρίας. Καὶ ὅμως τὸ συμβούλιον λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ τούτου ἐκφρασθεῖσαν εὐχὴν καὶ τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας εἶχεν ἀποφασίσει νὰ καταστρώσῃ ἀκριβὲς κτηματολόγιον καὶ δὲν τὸ ἔπραξε, διότι τὸ πρᾶγμα παρεῖχε τινας δυσκολίας, συνέπεσε δὲ νὰ ἀσθενήσῃ μὲν ἐπὶ τινα χρόνον ὁ βοηθὸς τοῦ ταμίου, νὰ ἦναι δὲ ἀπησχολημένος σχεδὸν καθ' ὅλον τὸ ἔτος ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ

μουσείου μας, ὁ καὶ ἐπιμελητὴς τοῦ γραφείου συγχρόνως, εἰς τὴν παράδοσιν καὶ μετακόμισιν τῶν ἀρχαιοτήτων ἐκ τοῦ ἡμετέρου εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μουσεῖον. Οὐδὲν ἦττον ὁμως ἐμφανίζεται σήμερον τὸ συμβούλιόν σας μὲ πλήρες κτηματολόγιον ἐν χερσὶν πρὸς καθυσύχασιν τῆς συνειδήσεως τῶν τὰ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας φρονούντων. Ἄλλην δὲ περιουσίαν ἀξίαν λόγου (τὰ σκευὴ τῆς εἶναι ἀνάξια λόγου, ἀφοῦ τὰς ἀρχαιοτήτας τῆς παρεχώρησεν μετὰ τῶν ἐν αὐταῖς ἀρχαιοτήτων εἰς τὸ δημόσιον) δὲν ἔχει ἡ Ἐταιρία, ἢ τὴν βιβλιοθήκην τῆς καὶ τὰ ἐναπομένοντα ἀπώλητα τεύχη τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος.

Καὶ περὶ μὲν τῆς βιβλιοθήκης, ἦν καὶ ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία εὗρεν ἐν τάξει ὡς καὶ πάντα τὰ ἀγορασθέντα κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος βιβλία καὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει ἀκριβὴς χειρόγραφος κατάλογος, ἐσκέφθη τὸ συμβούλιον ἐπίσης καὶ ἠθέλησεν ἀναδιφῶν τὰ διάφορα βιβλία καὶ ἔγγραφα ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἐταιρίας νὰ καταστρώσῃ ἀκριβῆ λογαριασμὸν τῶν μέχρι τοῦδε δαπανηθέντων εἰς ἀγορὰν καὶ δέσιμον βιβλίων (ἀγοράζονται δὲ βιβλία τινὰ μὲν μετὰ ἀπόφασιν τοῦ συμβουλίου, τινὰ δὲ, ἀναγκαῖα πάντως, ὡς ἔθος ἐκράτησε, τῇ ἐγκρίσει τοῦ γραμματέως, εἰς ὃν εἶναι ἰδίως κατὰ τὸν ὄργανισμὸν ἀνατεθειμένη ἡ ἐπιμελητεία αὐτῆς καὶ τοιαῦτα ἠγοράσθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἰκανά· ἐξεδόθησαν δὲ τὰ ἐντάλματα τῆς πληρωμῆς εἰς ὀνόματα ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρίας, διότι, προκειμένου νὰ γίνῃ ἡ πληρωμὴ εἰς χρυσόν, ἐγένετο τις οἰκονομία ἂν ἠγοράζετο οὗτος ἐν τῇ ἀγορᾷ ὑπὸ ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρίας καὶ ἐδίδοτο τῷ βιβλιοπώλῃ, ἢ ἂν ἐπληρόνετο οὗτος ἀπ' εὐθείας κατὰ τὴν συναλλαγματικὴν διαφορὰν εἰς χαρτονόμισμα· οὐδὲν ἦττον εἰς τὸ ἔνταλμα εἶναι προσηρητημένος ἐξωφλημένος ὁ λογαριασμὸς τῶν βιβλιοπωλῶν. Εἰσὶ δὲ καὶ τινὰ αὐτῶν ὁμως, ἅπερ ὡς συνέχεια συγγραμμάτων περιοδικῶς ἀπὸ ἐτῶν ἐκδιδομένων οὐδεμιᾶς δέονται νεωτέρας ἐγκρίσεως· δημοσιεύεται δὲ ἐκάστοτε ἀκριβὴς κατάλογος ἐν τοῖς Πρακτικοῖς, πάντων τῶν κατ' ἔτος εἴτε δι' ἀγορᾶς εἴτε ἄλλως προσκτωμένων βιβλίων) περὶ τούτου λέγομεν τῆς ἀνευρέσεως δηλ. τοῦ ὄλου δαπανηθέντος ποσοῦ εἰς ἀγορὰν καὶ δέσιμον βιβλίων ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς βιβλιοθήκης, ἐσκέφθη τὸ συμβούλιον ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι εὐ-

κατόρθωτον ὡς μακροῦ χρόνου δεόμενον· οὐδὲν ἦττον, καίπερ μὴ φέροντες μόνου τῆς παραλείψεως ταύτης τὴν εὐθύνην, ὁμολογοῦμεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ὅτι τὸ πρᾶγμα δεόν νὰ γίνῃ ὡς τάχιστα καὶ ἐλπίζομεν ὅτι τὸ μεθ' ἡμᾶς συμβούλιον θὰ φέρῃ τὸ ἔργον εἰς πέρας.

Ὡς δὲ πρὸς τὰ μένοντα ἀπώλητα τεύχη τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος παρατηροῦμεν, ὅτι δὲν σημειοῦνται ἐν τῷ ἰσολογισμῷ διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ἡ ἀξία αὐτῶν εἶναι ἄγνωστος, ἀφοῦ εἰς ἄλλην μὲν τιμὴν πωλεῖται ἢ ἐφημερίς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εἰς ἄλλην δὲ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ταύτην πάλιν διάφορον διὰ τοὺς ἐταίρους. Ὁ ἀριθμὸς ὅμως αὐτῶν εἶναι ἀναγεγραμμένος εἰς τὸ παράρτημα τοῦ ἰσολογισμοῦ τὸ ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τῆς ἐφημερίδος καταρτισθὲν καὶ μάρτυς αὐτὸς ὁ πίναξ, ὃν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεὶα κατέστρωσεν. Ἐκ λάθους δὲ λογιστικοῦ προῆλθεν ἢ ἐν αὐτῷ παρατηρουμένη μεταξὺ τυπωθέντων καὶ διατεθέντων σωμάτων διαφορά, τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπεύσεως ὑπολογισάσης ὡς δωρηθέντα σώματα καθ' ὅλα τὰ ἔτη τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, ὅπερ ὅμως δὲν εἶναι ἀκριβές, διότι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ἐδωροῦντο πλείονα ἀντίτυπα ἢ ἐν τοῖς μετέπειτα. Ὁ δὲ ἀγοραζόμενος ἐκάστοτε χάρτης καὶ οἱ προπαρασκευαζόμενοι πίνακες δὲν εἶναι περιουσία, ἀλλὰ δαπάνη γινομένη πρὸς ὠρισμένον σκοπόν. Ὁρθὴ λοιπὸν ἴσως μόνον εἶναι ἡ παρατήρησις τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπεύσεως, ὅτι δὲν σημειοῦνται ἐν τῇ περιουσίᾳ τῆς Ἐταιρίας τὰ εἰς τὸν τυπογράφον ἐπὶ ἀποδείξει παραδοθέντα ἀρχαῖα στοιχεῖα. Τοῦτο δύναται νὰ γίνηται εἰς τὸ μέλλον, ἂν καὶ ἡ ἀξία αὐτῶν διάφορος κατὰ τὰ διάφορα ἔτη πρέπει νὰ σημειῶται, ὡς φθειρομένων διὰ τῆς χρήσεως καὶ τῶν στοιχείων τούτων.

Τί δὲ νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς αἰτιάσεως, ὅτι δὲν σημειοῦνται εἰς τὰ βιβλία τοῦ ταμείου τῆς Ἐταιρίας ὡς περιουσία αὐτῆς αἱ εἰς χεῖράς της περιελθούσαι εἴτε ἐξ ἀνασκαφῶν, εἴτε ἐξ ἀγορᾶς, εἴτε ἐκ δωρεᾶς ἀρχαιότητες; Ἐκτὸς τοῦ ὅτι αὐταὶ δὲν εἶναι κτήμα τῆς Ἐταιρίας ἀλλὰ τοῦ Κράτους, εἰς ὃ καὶ παρεδόθησαν ἤδη αἱ πλειεῖσαι κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ὀργανισμοῦ, ἢ ἀναγραφὴ τριάκοντα χιλιάδων ἀρχαιοτήτων ἐν τοῖς βιβλίοις τοῦ ταμείου εἶναι τι ὅλως ἀνέφικτον, ἢ δὲ ἐκτίμησις τῶν μὴ ἐξ ἀγορᾶς προελθουσῶν ἀδύ-

νατος. Ὑπάρχει ὁμως καὶ τούτων λεπτομερῆς περιγραφικὸς κατά-
λογος ἐν τῷ μουσεῖῳ τῆς Ἑταιρίας εἰς τόμους ὀγκώδεις ὀλο-
κλήρους πολλοὺς (16) καὶ εἰς τοῦτον καὶ τὰ μουσεῖα μας δύναται
νὰ προσφύγη πᾶς ὁ βουλούμενος νὰ μάθῃ ὁποίας καὶ ὁπόσας ἀνεῦρε
ἢ ἄλλως διέσωσε ἢ ἡμετέρα Ἑταιρία ἀρχαιότητος, ἄλλως δὲ εἶ-
ναι καὶ πασίγνωστον, ὅτι αἱ πλεῖσται τῶν ἐν τοῖς ἐθνικοῖς ἡμῶν
μουσεῖοις ἀρχαιοτήτων πηγάζουσιν ἐκ τῆς ἐξηκονταετοῦς καρπο-
φόρου δράσεως τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας.

Ἐν τέλει δ' ἀναφέρομεν, ὅτι καὶ ἄλλοτε προϋτάθη καὶ ἐγένετο
καὶ παρὰ τοῦ συμβουλίου δεκτόν, ὡς μὴ ἀντιβαῖνον εἰς τὸν ἰσχύ-
οντα ὄργανισμόν, ἢ ἐκλεγομένη ἐκάστοτε πρὸς ἐξέλεγχιν τῶν ἐτη-
σίων λογαριασμῶν ἐπιτροπεῖα νὰ εἶναι διαρκῆς, νὰ παραμένῃ
δηλ. καὶ καθ' ὄλον τὸ ἐπόμενον ἔτος ἔχουσα τὸ δικαίωμα νὰ
ἐξελέγῃ ὅποταν καὶ ὁσάκις θέλει τὰ τοῦ ταμείου. Ἀλλὰ τὸ
πρᾶγμα ἀπεδείχθη ἀνεφάρμοστον· τοῦλάχιστον τὸ συμβούλιον
ἔγραψε πρὸς τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπεῖαν τὴν κατὰ τὸ προπα-
ρεθλὸν ἔτος ἐκλεχθεῖσαν νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν εὐχὴν ταύτην
τῆς συνελεύσεως, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶχε νὰ ἀπαντήσῃ τὸ συμβούλιόν σας εἰς τὰς
αἰτιάσεις καὶ μομφὰς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπεῖας ὡς πρὸς τὴν
ταμιακὴν διαχείρισιν.

Ὡς δὲ πρὸς τὴν διαχείρισιν τοῦ λαχείου παρατηρεῖ τὰ ἐξῆς.
Τὸ λαχεῖον εἶναι ξεχωριστὴ ἀπὸ τῆς ταμιακῆς ὑπηρεσίας διαχεί-
ρισις, διαχειρίζεται δὲ αὐτὸ εἰδικὸς διαχειριστής, καθ' ὃν τρόπον
διαλαμβάνει τὸ ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1889 κανονιστικὸν βασιλικὸν
διάταγμα. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης ἐξαμηνίας παραδίδονται τῷ
διαχειριστῇ πενήτηντα χιλιάδες γραμμᾶτια διὰ τὰ ὅποια ὀφείλει
νὰ δώσῃ ἐν καιρῷ λόγον. Ὁ διαχειριστής παραλαβὼν τὰ γραμμᾶ-
τια ἀποστέλλει ἐξ αὐτῶν ὅσα νομίζει ὅτι δύνανται νὰ πωληθῶσιν
εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ δημοσίους ὑπαλλή-
λους τοὺς κατωνομασμένους ἐν τῷ μνημονευθέντι βασιλικῷ δια-
τάγματι, κρατεῖ δὲ βιβλίον διηρημένον εἰς μερίδας καθ' ὑπάλλη-
λον, εἰς ἃς σημειοῦνται τὰ ἀποσταλέντα γραμμᾶτια καὶ οἱ ἀριθ-
μοὶ αὐτῶν· μετὰ τὴν πώλησιν ὅλων ἢ μέρους τῶν ἀποσταλέν-
των γραμματίων μέχρι τῆς 15^{ης} τοῦ μηνός, καθ' ὃν θὰ γίνῃ ἡ

ἐκκυβευσις (ἤτοι τῆς 15ης Μαΐου καὶ τῆς 15ης Νοεμβρίου ἐκάστου ἔτους καθ' ὅσον ἡ 15ῃ εἶναι ὠρισμένη καὶ ἐν τῇ ἐντύπῳ ἐγκυκλίῳ τῇ συνοδευούσῃ τὴν ἀποστολὴν τῶν γραμματίων ὡς ἔσχατον ὄριον ἐπιστροφῆς τῶν μὴ πωληθέντων ἐξ αὐτῶν καὶ τοῦ τιμήματος τῶν πωληθέντων) μέχρι τῆς 15ης λέγομεν τοῦ μηνός, καθ' ὃν ἡ κλήρωσις, οἱ ἀνταποκριταὶ ὀφείλουσι νὰ ἀποστέλλωσι καὶ ἀποστέλλουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ (διότι ἐπέρχονται ἐνίοτε καὶ καθυστερήσεις ἔνεκα διαφόρων προσκομμάτων) τὰ τε μὴ πωληθέντα γραμμάτια καὶ τὸ τίμημα τῶν πωληθέντων δι' ἐγγράφου των ἐν ᾧ ἐμφαίνονται τὰ πωληθέντα καὶ μὴ πωληθέντα καὶ ἐπιστρεφόμενα γραμμάτια, τὸ ἀποστελλόμενον ποσὸν καὶ τὰ κρατηθέντα λόγῳ δικαιώματος (10 τοῖς $\frac{0}{10}$) ἢ ἐξόδων ἐπιταγῶν κτλ. πιστομένης τῆς μερίδος ἐκάστου αὐτῶν ἀναλόγως, τὰ δὲ ἐγγραφα ταῦτα διατηροῦνται κατὰ σειρὰν ὅπως χρησιμεύσωσιν ἐν καιρῷ ὡς στοιχεῖα ἐξελέγξεως· τὸν μῆνα δὲ τῆς κληρώσεως ἰδίως καὶ πρὸ πάντων κατὰ τὰς τελευταίας αὐτοῦ ἡμέρας ἐνεργεῖται καὶ ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ τῷ Πειραιεῖ ζωνρὰ πώλησις γραμματίων, καθ' ἣν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐξοδεύονται τὰ τυχὸν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιστρεφόμενα γραμμάτια. Τὴν ἡμέραν τῆς κληρώσεως συνέρχεται ἡ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου διατάγματος κατονομαζομένη ἐπιτροπεῖα καὶ παραλαμβάνουσα τὰ μὴ τυχὸν πωληθέντα γραμμάτια σφραγίζει ἐν ἰδιαιτέρῳ κιβωτίῳ, συντασσομένου καὶ τοῦ ἐπὶ τούτῳ ἀναγκαίου πρωτοκόλλου, ἐν ᾧ σημειοῦνται καὶ οἱ ἀριθμοὶ τῶν μὴ τυχὸν πωληθέντων γραμματίων.

Εὐρίσκει ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεῖα ἄτοπον τὸ ὅτι εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν σελίδα σημειοῦνται πράξεις τεσσάρων κληρώσεων, ἀλλὰ τοῦτο οὐδὲν ἐνέχει τὸ ἄτοπον, ἀφοῦ ἐκάστη σελὶς περιλαμβάνει ἓνα καὶ μόνον ἀνταποκριτὴν, αἱ δὲ κληρώσεις διακρίνονται διὰ τῆς μεσολαβήσεως ἀποστάσεως καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐπιγραφῆς· ἀπασαὶ δὲ αἱ μερίδες ἐκάστης κληρώσεως συγκεντροῦνται εἰς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου εἰς εἰδικὸν πίνακα, ἐν ᾧ ἐμφαίνεται ἀναλελυμένως καὶ κατ' ἄτομον τὸ ποσὸν τῶν πωληθέντων γραμματίων, τὸ τίμημα αὐτῶν, τὰ πληρωθέντα ἀπέναντι, τὰ κρατηθέντα λόγῳ δικαιώματος καὶ ἐξόδων καὶ τὰ εἰσπραχθέντα ἐκ νομισματικῆς διαφορᾶς, ἀποστελλόντων τινῶν τῶν ἐν τῷ ἐξωτε-

ρικῶ ὑπαλλήλων τὸ τίμημα εἰς χρυσόν. Ἐὰν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία ἐνήργει πραγματικὸν ἔλεγχον τῶν βιβλίων καὶ τῶν ὑπ' ὄψιν τῆς ὑποβληθέντων ἐγγράφων ἤθελε πληροφορηθῆ ὅτι ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ λαχείου τῆς Α' καὶ Β'. ἐξαμηνίας τοῦ λήξαντος ἔτους (1893), τὸ τίμημα τοῦ ὁποίου ἀνέρχεται μετὰ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν εἰς χρυσόν εἰσπραχθέντων εἰς 200 χιλιάδας δραχμῶν καὶ ἄνω, οὐδὲν καθυστερεῖται ἐκτὸς τοῦ τιμήματος 100 γραμματίων τῆς Α'. ἐξαμηνίας ὀφειλομένων ὑπὸ τοῦ πρώην Σχολάρχου τοῦ Δ'. ἐν Πάτραις ἔλλην. Σχολείου ἀπολυθέντος κατὰ Μάιον π. ἔ. ἀλλὰ καὶ μετὰ τούτου διατελοῦμεν εἰς ἀλληλογραφίαν διανεκῆ καὶ ἐλπίζομεν ἐπὶ τέλος νὰ λάβωμεν τὰ ὀφειλόμενα· ἐάν, λέγομεν, ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία ἐνήργει πραγματικὸν ἔλεγχον ἀντὶ μομφῆς ἔπαινον ἤθελεν ἐξενέγκῃ διὰ τὰ εὐχάριστα ὄντως ἀποτελέσματα. Ἐὰν δὲ ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ σελίδι ἐσημειώθησαν τεσσάρων κληρώσεων πράξεις, τοῦτο ἐγένετο καὶ πρὸς οἰκονομίαν βιβλίων καὶ πρὸς εὐχερέστερον ἔλεγχον.

Ἐπλανήθη δὲ ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία γράψασα ὅτι αἱ εἰσπράξεις ἐκ πωλήσεως γραμματίων τῆς μὲν Α' ἐξαμηνίας ἤρξαντο τὸν Ἰανουάριον τῆς δὲ Β' τὸν Ἰούλιον, ἀφοῦ τὰ γραμμάτια τῆς μὲν Α' ἐξαμηνίας κατηρτίσθησαν καὶ ἀπεστάλησαν περὶ τὰ τέλη Φεβρουαρίου, τὰ δὲ τῆς Β' περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου, πλὴν τῶν εἰς τοὺς Γυμνασιάρχας, ἅτινα ἀπεστάλησαν ἔτι βραδύτερον περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου, ὅτε ἐβεβαιώθη ὅτι οὗτοι ἐγκατεστάθησαν εἰς τὰς θέσεις των. Ἡ δὲ ἀποστολὴ τοῦ τιμήματος παρὰ τῶν ἀνταποκριτῶν, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, γίνεται τὸν Μάιον καὶ Νοέμβριον καθ' ὅσον, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐρρήθη ἡ 15^η τῶν μηνῶν τούτων ὀρίζεται ὡς τελευταία προθεσμία πωλήσεως γραμματίων ἔξω τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλ' ἡ ἀποστολὴ χρημάτων ἐξακολουθεῖ καὶ καθ' ὅλον ἐνίοτε τὸν μῆνα τῆς κληρώσεως καὶ τὸν ἐπόμενον κᾶποτε, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ βραδύτερον, ὅπερ ἠδύνατο νὰ πληροφορηθῆ ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία ἂν εἶχε τὴν ὑπομονὴν νὰ ἀναγνώσῃ τὰ ἐγγράφα· ἡ πλάνη δ' αὕτη τὴν παρήγαγεν εἰς τὸ ὅλως ἄτοπον συμπέρασμα ὅτι αἱ εἰσπράξεις δὲν εἰσάγονται εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐταιρίας ἐμπροθέσμως καὶ εἰς ἀπόδειξιν φέρει ὡς παράδειγμα τὰ διπλότυπα ὑπ' ἀριθ. 24 τῆς 1^{ης} Ἰουλίου (ἐκ

δραχμῶν 45, 386. 63) καὶ ὑπ' ἀριθ. 57 τῆς 30ης Ὀκτωβρίου (ἐκ δραχ. 48,852.90) ἐνῶ ἂν ἐνήργει ἀκριβῆ ἔλεγχον ἤθελε πληροφορηθῆ, ὅτι ὁλόκληρον τὸ ποσὸν καὶ τῶν δύο διπλοτύπων προέρχεται ἐκ τοῦ συμψηφισμοῦ ἐνταλμάτων, ἅτινα ἐπλήρωσεν ὁ διαχειριστὴς κατ' ἐντολὴν καὶ ὑπ' εὐθύνην τοῦ ταμίου εἰς τοὺς κατόχους κερδησάντων λαχνῶν, εἰς τακτοποίησιν τῶν κρατηθέντων λόγῳ δικαιώματος ὑπὸ τῶν πωλητῶν γραμματίων καὶ διαφοροῦς ἄλλας ἀνάγκας τῆς Ἐταιρίας καὶ τοῦτο οὕτω γινόμενον γίνεται, διότι τὸ εἰς τὰς ἀνωτέρω ἀνάγκας πληρωθὲν ποσόν, ἂν μὴ τὸ ὅλον, κατὰ τὰ $\frac{4}{5}$ ἀναμφιβόλως, ἀποτελεῖται ἐκ μονοδράχμων καὶ διδράχμων χαρτονομισμάτων καὶ χαλκοῦ προερχομένων ἐκ τῆς ἐνταῦθα πωλήσεως γραμματίων, ὑπὸ τῶν γνωστῶν τῆς πρωτεύουσας ἀγιοπαιδῶν· τὰ δὲ νομίσματα ταῦτα οὔτε εἰς κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπεζῇ εἶναι δεκτά, οὔτε εὐκόλως καὶ ἄνευ ζημίας δύνανται νὰ ἀνταλλαχθῶσι πρὸς ἄλλα κατ' ἐκείνας μάλιστα τὰς ἡμέρας· ἄλλως δὲ τὸ ὑπ' αὐτῶν ἀντιπροσωπευόμενον ποσὸν ἀνάγκη νὰ μένη παρὰ τῇ διαχειριστῇ ὑποχρεωμένῳ, ὡς ἐρρήθη, νὰ ἐξοφλῆ ἅμα τῇ προσαγωγῇ τὰ κερδήσαντα γραμμάρια κατ' ἐντολὴν καὶ ὑπ' εὐθύνην τοῦ ταμίου. Ἐννοεῖται δ' οἰκοθεν ὅτι ἐκράτησεν ἡ ἀρχὴ οὐ μόνον νὰ ὑποβάλλωνται οἱ προσάγοντες κερδήσαντας λαχνούς εἰς τὸ νόμιμον τοῦ χαρτοσήμου τέλος, ἀλλὰ καὶ νὰ προσυπογράψωσι τὸ ἐξοφλούμενον γραμμάρτιον, κρατεῖται δὲ πῖναξ τῶν ἐξωφλημένων λαχνῶν, ἐμφαίνων τὸν τόπον τῆς πωλήσεώς των, τὸν ἀριθμὸν των, τὸ πρόσωπον εἰς ὃ, οὗτος ἐπληρώθη, τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ καὶ τὸ πληρωθὲν ἔτι ποσόν, ἀπόσπασμα δὲ τοῦ πίνακος τούτου μετὰ τῶν κερδησάντων λαχνῶν προσαρτᾶται εἰς τὸ ἐκδιδόμενον κατόπιν ἐντάλμα, ὅπερ εἶναι ἐντάλμα οὐχὶ πληρωμῆς διὰ τοὺς κερδήσαντας λαχνούς, ἀλλ' ἀπλῶς ἐντάλμα τακτοποιήσεως τῶν λογαριασμῶν μεταξὺ ταμίου καὶ διαχειριστοῦ τοῦ λαχείου καὶ ταῦτα τὰ ἐντάλματα ἀνάγκη νὰ ἐκδίδωνται εἰς ὄνομα ἐκείνου, ὅστις ἔκαμε τὴν πληρωμὴν τῶν κερδησάντων λαχνῶν, ἀνάγκη δὲ εἶναι κατόπιν νὰ συμψηφίσῃ τὸ ποσόν. Ὁ τρόπος οὗτος εὐκολίαν παρέχων εἰς τὰ τῆς διαχειρίσεως τοῦ λαχείου ἐπεκράτησεν ἀνέκαθεν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ.

Ἀποδείξεις τῆς χορηγουμένης τοῖς πωληταῖς προμηθείας διὰ

τοὺς ἀνταποκριτὰς ὑπάρχουσιν αὐτὰ τὰ ἐγγραφέων· ἀλλὰ τίνι τρόπῳ ἀξιοῖ ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία νὰ λαμβάνωνται ἀποδείξεις καὶ παρὰ τῶν ἀγιοποιίδων τῶν πωλούντων ἐν τούτοις τὰ πλείονα γραμμάτια καὶ τοῦτο κατὰ τὰς ὀλίγας πρὸ τῆς κληρώσεως ἡμέρας; Ἄς ἐπισκεφθῇ ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία, παρακαλοῦμεν, κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Μαΐου τὸ γραφεῖον τοῦ λαχείου καὶ ἐσμὲν βέβαιοι ὅτι καὶ μόνη τῆς θὰ ἀπορῆση πῶς τοιαύτην προῦβαλλεν ἀξίωσιν. Χάριν δὲ τοῦ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας θορύβου καὶ τῆς ζάλης καὶ τῶν ἐνδεχομένων ζημιῶν τὸ συμβούλιον ἐνέκρινε νὰ λαμβάνη καὶ ποσοστὰ ὁ διαχειριστής, ὡς τοῦτο ἄλλως εἶησται πανταχοῦ ἐν ὁμοίαις περιστάσεσιν.

Ὡς δὲ πρὸς τὰ ἀπολεισθέντα γραμμάτια ἐὰν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία ἐλάμβανε τὸν κόπον νὰ ἐξετάσῃ τὰς ἐν τῷ βιβλίῳ μερίδας ἤθελε πληροφορηθῆ, ὅτι τὰ τοῦ Γυθείου 21 γραμμάτια δὲν ἀπωλέσθησαν κυρίως, ἀλλὰ πωληθέντα παρὰ τοῦ λαβόντος αὐτὰ ταμίου, τοῦ καὶ ἀπολυθέντος κατόπιν, δὲν ἐπληρώθησαν εἰς τὸν διάδοχον αὐτοῦ, εἰς ὃν ὁμως παρεδόθησαν τὰ μὴ πωληθέντα ἔτερα 79. Ἐπίσης τὰ τοῦ ταμίου Φθιώτιδος 21 γραμμάτια δὲν ἀπωλέσθησαν, ἀλλ' ἐπωλήθησαν καὶ ταῦτα καὶ μόνον τὸ τίμημα αὐτῶν δὲν ἐπληρώθη παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἀποθανόντος ταμίου εἰς τὸν διάδοχον του, εἰς ὃν ὁμως παρέδωκαν οἱ κληρονόμοι τὰ λοιπὰ 179 γραμμάτια τὰ μὴ πωληθέντα· σημειωθῆτω δ' ἐν παρόδῳ, ὅτι ἀμφότεροι οἱ ταμίαι οὗτοι ἀπεδείχθησαν ἐλλειματαῖαι, ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ ἐλπίζομεν νὰ μὴ κακίσῃ ἡμᾶς ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία. Μόνον λοιπὸν τὰ παρὰ τοῦ ἐν Κορίνθῳ ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐπιστραφέντα 60 γραμμάτια ἀπωλέσθησαν· πιστοῦται δὲ καὶ τοῦτο τὸ γεγονός, ὡς καὶ τὰ ἀνωτέρω, ὑπὸ ἐπισήμων ἐγγράφων.

Ὡς δὲ πρὸς τὴν διοίκησιν μέμφεται ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία σας τῷ συμβουλίῳ πρῶτιστα πάντων, ὅτι παρανόμως συνεδρίαζε καὶ ἀπεφάσιζε παρόντων πλειστάκις ἔξ μόνον μελῶν αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ ἐν ἰσχύϊ ὄργανισμός δὲν ὀρίζει ποσῶς πόσων συμβούλων ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία, ἵνα ἔχῃ κύρος ἡ ἀπόφασις τοῦ συμβουλίου. Τοῦ ὄργανισμοῦ δὲ σιωπῶντος ἐπεκράτησεν ἀνέκαθεν, ἦτοι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἑταιρίας, ἡ πλειοψηφία τοῦ συμβουλίου νὰ θεω-

ρῆται ἰκανῆ πρὸς νόμιμον αὐτοῦ ἀπαρτισμόν, διότι πᾶς σύλλογος ἐκφράζεται διὰ τῆς πλειοψηφίας, κατὰδηλον δὲ ὅτι ἐξ μέλῃ ἐπὶ ἑνδεκα ἀποτελοῦσι τὴν πλειοψηφίαν τοῦ συμβουλίου. Ὅτι δὲ οὐδέποτε ἐλήφθη ἀπόφασις μὴ παρόντων ἐξ τοῦλάχιστον μελῶν τοῦ συμβουλίου, μάρτυρες τὰ πρακτικὰ ἀναγράφοντα ἐν ἀρχῇ ἐκάστης συνεδρίας ὀνομαστί πάντα τὰ ἀπόντα μέλη· ἂν δὲ πρακτικὰ τινα φέρωσι κάτωθεν πέντε ὑπογραφὰς τοῦτο προέρχεται κυρίως ἐκ τοῦ ὅτι οὐχὶ τὰ αὐτὰ πάντοτε πρόσωπα εἰς πάσας τὰς συνεδρίας λαμβάνουσι μέρος, ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλα (ἐννοεῖται ὁμως οἰκοθεν κατ' ἐλάχιστον ὄρον πάντοτε ἐξ), ὑπάρχει δὲ γνώμη ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπογράφωσι τὰ πρακτικὰ τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου, ὅσα τυχὸν δὲν ἦσαν παρόντα κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν, εἰσὶν ὁμως παρόντα κατὰ τὴν ἐπομένην, ὅπoταν ἀναγινώσκονται καὶ πρόκεινται εἰς ὑπογραφήν τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδρίας· ἀλλ' ἀδύνατον δὲν εἶναι νὰ προῆλθῆ ποτε τὸ πρᾶγμα καὶ ἐξ ἀπλῆς παραδρομῆς. Τὸ δὲ λεγόμενον ὅτι ὁ πρόεδρος μας ἀπέσχε τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων του καθ' ὅλον τὸ 1893, διότι προέτεινεν οἰκονομίας καὶ αὐταὶ δὲν ἐγένοντο δεκταί, εἶναι τῆ ἀληθείᾳ οὐχὶ μόνον ἡμῖν ἀλλὰ καὶ ὑμῖν πιστεύομεν ἀκατάληπτον. Ἐνώπιον καὶ τῶν μελῶν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας παρόντων ἀνεγνώσθη ἡ περὶ παραιτήσεως τοῦ προέδρου ἐπιστολή, ἐν αὐτῇ δὲ ῥητῶς ἐλέγετο ὅτι ὡς ἐκ τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ καθηκόντων δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθῆ ὡς πρόεδρος καὶ οὐδὲν πλέον.

Ἄλλὰ μέμφεται ἔτι ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεῖα τῷ συμβουλίῳ ὅτι ἐνηργήθησαν ἀνασκαφαὶ καὶ προκατεβλήθησαν χρήματα τοῖς ἀνασκάφασιν ἄνευ τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ καὶ ὅτι δὲν καθορίζονται ἐκ τῶν προτέρων οὔτε αἱ ἀνασκαφαὶ κατ' εἶδος καὶ ἔκτασιν οὔτε τὸ ἡμερομίσθιον καὶ ἐκ τούτου μύρια ὅσα ἐπῆλθον ἄτοπα, ἃ καὶ ἀπαριθμοῦνται· καὶ ὁμως τὰ χειρόγραφα πρακτικὰ τῶν συνεδριῶν τοῦ συμβουλίου, ἅτινα εἶχεν ὑπ' ὄψιν τῆς ἡ ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας, πιστοῦσι διαρρήδην τὰ ἐναντία ὅτι δηλ. οὔτε ἀνασκαφὴ οὐδεμίᾳ (οὔτε κἂν ἐπανάληψις ἀνασκαφῆς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν κατ' ἐξακολούθησιν γινομένης) ἐγένετο, οὔτε προκαταβολὴ ἐδόθη ἄνευ γνώσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀποφάσεως τοῦ

συμβουλίου. Ὑπολαμβάνει δὲ τὸ συμβούλιον ἀναγκαίαν τὴν χιλιόδραχμον προκαταβολὴν εἰς τοὺς ἐφορευόντας ἔξω τῶν Ἀθηνῶν ἀνασκαφᾶς πρὸς ὀμαλὴν καὶ εὐστοχον διεξαγωγὴν τοῦ ἀνασκαφικοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. Οἱ ἐργάται πρέπει νὰ πληρόνωνται κατὰ δεκαπενθημερίαν τοῦλάχιστον, πᾶσα δ' ἄλλη ἀναγκαία εἰς τὸ ἀνασκαφικὸν ἔργον δαπάνη νὰ ἐκτελεῖται ἄνευ ἀναβολῆς· τοῦτο δὲ δὲν ἐννοεῖ τὸ συμβούλιον πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἄνευ τῆς προκαταβολῆς, οὐδὲ τίνι τρόπῳ θὰ ἐξεδίδοντο τὰ ἐντάλματα ἐν Ἀθήναις εἰς ὄνομα τῶν δικαιοῦχων, ἐργατῶν ἢ ἄλλων, ἄνευ πληρεξουσίων ἐπισήμων καὶ μυρίων ἄλλων δυσυπερβλήτων τύπων, οἵτινες, πλὴν τῶν εἰς τὸ ἔργον δυσχερειῶν, ὡς ἐκ περισσοῦ ἀπώλειαν χρόνου καὶ ζημίαν ἤθελον ἐπιφέρει, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς δικαιοῦχους. Τούτων δ' ἕνεκα καὶ ἐκράτησεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἑταιρίᾳ ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς μέχρι σήμερον τὸ σύστημα τῶν προκαταβολῶν. Νόμος δέ, ὅσον ἡμεῖς ἤξεύρομεν, ἀπαιτῶν τὴν κύρωσιν τῶν ὑπογραφῶν τῶν ἐργατῶν ὑπὸ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς (πράγματος ἄλλως ἐν πολλοῖς τῶν ἀνασκαπτομένων τόπων ὄλως ἀνεφίκτου) δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ μόνον ἀπαιτεῖται ἡ πιστοποιήσις τῆς ταυτότητος τῶν ἀγγραμμάτων ἐργατῶν διὰ τριπλῆς ὑπογραφῆς ἐγγραμμάτων, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἀνελλιπῶς γίνεται· ἂν δὲ τυχὸν εὐρέθησαν καὶ τινες ἀποδείξεις ἐπὶ χαρτοσήμου, οὗ τὸ χρῶμα δὲν ἦτο πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας ζητούμενον ὁμοιον, εἶναι τοῦτο ἀπόδειξις ὅτι αἱ καταστάσεις δὲν ἐξελέγχονται προσηκόντως; Τί δὲ νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς αἰτιάσεως τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας, ὅτι δὲν καθορίζονται ἐκ τῶν προτέρων οὔτε τὸ ἡμερομίσθιον, οὔτε αἱ ἀνασκαφαὶ κατ' εἶδος καὶ ἔκτασιν; Τῇ ἀληθείᾳ ἀποροῦμεν πῶς ἄνδρες τῶν τοῦ κόσμου οὐκ ἄπειροι, ἀπὸ πολλῶν δ' ἐτῶν ἑταῖροι τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας ἀγνοοῦσιν ὅτι πᾶσα ἀνασκαφὴ (πλὴν ἴσως ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, οἵαι εἶναι λόγου χάριν αἱ ἐν Ἀκροπόλει γινόμεναι) ἀδύνατον νὰ ὀρισθῇ ἐκ τῶν προτέρων κατ' ἔκτασιν, οὐδὲ κατὰ προσέγγισιν πολλακίς, ἀλλὰ καθόσον τὸ ἔργον προχωρεῖ αὐτὸ τοῦτο καθορίζει ἑαυτὸ καὶ ὁδηγεῖ τὸν ἀνασκάπτοντα πῶς πρέπει νὰ σκάψῃ, μέχρι ποίου βάθους, ὁποῖον καὶ ὁπόσον νὰ ἀποκομίσῃ χῶμα καὶ ὁποῖον καὶ ὁπόσον ὄχι καὶ ὡς ποῦ πρέ-

πει νὰ ἐκταθῆ. Ὁ δὲ καθορισμὸς κατ' εἶδος ἀνασκαφῆς τινος, ἂν μὴ ἦναι κενὴ φράσις, εἶναι τι ἡμῖν ὄλως ἀσαφές καὶ ἀκατάληπτον· πῶς δ' ἄξιόι ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία νὰ καθορίζηται ἐκ τῶν προτέρων καὶ τὸ ἡμερομίσθιον μὴ ἀγνοῦσα, ὅτι οὔτε αἱ συνθήκαι τοῦ βίου εἶναι πανταχοῦ καὶ πάντοτε αἱ αὐταί, οὔτε πανταχοῦ οἱ ἐργάται οἱ αὐτοί, οὔτε τὰ ἐκτελούμενα ἔργα τὰ αὐτὰ πάντοτε, ἀλλὰ ποικίλα, δεόμενα ἐμπείρων καὶ δεξιῶν σκαφέων, οἵτινες, ὡς εἰκός, δὲν εὐρίσκονται πολλάκις ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἀνασκαφῆς, ἀλλαχόθεν δὲ μετακαλούμενοι δέον καὶ νὰ πληρώνωνται μείζον ἡμερομίσθιον; Τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο πολλάκις ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας, ἐν Ἐπιδαύρῳ, ἐν Κορίνθῳ, ἐν Γυθείῳ, ἐν Βαφειῳ, καὶ ἀλλαχοῦ καὶ ἐν Ἐλευσίνι. Ἐννοεῖται ὅμως οἰκοθεν ἐν γνώσει τοῦ Συμβουλίου, ὅπερ οὐδέποτε ἤθελεν ἐπιτρέψει ὑπερβασίας ἀδικαιολογήτους. Ἄν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν πάντα ταῦτα καὶ πρὸς τούτοις ὅτι ἡ Ἑταιρία μας, ἀνασκάπτουσα εἰς ἀνεύρεσιν καὶ διάσωσιν τῶν κειμηλίων τῆς προγονικῆς μας εὐκλείας καὶ δόξης, δέον νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν φροντίδα περὶ τὴν εὐρεσιν δεξιῶν, ἐμπείρων καὶ τιμίων σκαφέων καὶ ἂν εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ ἐπισκεφθῆ καὶ τὰ γενόμενα ἔργα, τοῦλάχιστον τὰ ἐν μέσαις Ἀθῆναις παρὰ τὸν Ἰλισσόν, δὲν ἤθελε βεβαίως κακίσει τὸ συμβούλιον, ὅτι διατηρεῖ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μὲ μισθὸν δραχμῶν 200 κατὰ μῆνα ἐπιστάτην, ὅστις ἀγράμματος μὲν εἶναι, σπανίας ὅμως φυσικῆς νοημοσύνης, ἀπὸ τριάκοντα δὲ ἐτῶν μετ' ἀπαραδειγματίστου τιμιότητος ὑπηρετῶν τῇ Ἑταιρίᾳ μας ἀπέκτησε πείραν πολύτιμον. Τί δὲ ἐγένετο τὸ ψεκτόν, ἂν, ὑπαρχόντων εὐτυχῶς χρημάτων, ἔδαπανήθησαν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐν Ἐλευσίνι περὶ τὰς 17,000 δραχ. ἀφοῦ τὰ γενόμενα ἐκεῖ καλῶς, μετὰ σκέψεως καὶ μετὰ τῆς δυνατῆς φειδοῦς καὶ οἰκονομίας ἐγένοντο, αἱ δὲ τῆς Ἐλευσίνος ἀνασκαφαί, ἔργον οὔσαι καὶ αὐταί, ἴσως οὐχὶ τῶν ἀσημοτάτων τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας, πρέπει ἐπὶ τέλος νὰ ἀποπερατωθῶσιν πρὸς τιμὴν οὐχὶ τοῦ ἐποπτεύοντος τὰς ἀνασκαφὰς συμβούλου ἀλλὰ αὐτῆς τῆς ἀνασκαπτούσης Ἑταιρίας; Τίς ἐσκέφθη ποτὲ νὰ μεμφθῆ τὸ συμβούλιον ὅτι ἐν ἐνὶ και τῷ αὐτῷ ἔτει (κατὰ τὸ 1888) ἔδαπάνησεν ὑπὲρ τὰς 58,000 δραχμῶν,

ἵνα ὡς τάχιστα ἀποπερατωθῇ τὸ ἐν Ἀκροπόλει Ἀθηνῶν ἀνασκαφικὸν τῆς Ἑταιρίας μας ἔργον; Ὅτι δὲ ἀσύγνωστος εἶναι ἡ πλάνη, εἰς ἣν ὑπέπεσεν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία, προκειμένου περὶ τοῦ ἐφορεύοντος τὰς ἐν Ἐλευσίνι ἀνασκαφὰς συμβούλου, θὰ συνομολογήσητε ἡμῖν πάντες, ἀφοῦ εἶναι γνωστὸν πᾶσιν ὑμῖν ὅτι δὲν μετέβαινεν ἐκεῖσε ὁ ἐποπτεύων τὰς ἐν Ἐλευσίνι ἀνασκαφὰς σύμβουλος ἐξ Ἀθηνῶν, ἀλλὰ παραμένει ἐκεῖ καθ' ὄλον τὸν χρόνον τῆς ἀνασκαφῆς ἐφορεύων τὰ ἔργα καὶ τὰς εἰς τὸ ἐκεῖ Μουσεῖον ταξινομῶν καὶ καταγράφων ἀρχαιότητας, δωρεὰν δὲ τὰς ὑπηρεσίας παρεχόμενος ἀπὸ ἐξ ἡδὴ ἐτῶν καὶ ἔχων ἀνάγκην νὰ κατέρχηται εἰς τὴν πόλιν 3^{ῆς} ἢ 4^{ῆς} τοῦ μηνός, καὶ τοῦτο χάριν ὑπηρεσίας, δὲν ἔπρεπεν οὐδὲ τὰ ὁδοιπορικά του νὰ πληρόνηται ἐξ ὅδα; Ἡ εἶναι ταῦτα ὑπέρογκα 50 δραχμαὶ κατὰ μῆνα ὅσας δηλ. ὑπελόγησε ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία, εἰ καὶ ἴσως οὐδὲ τόσα δὲν εἶναι; Ὅμολογοῦμεν ὅμως ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναγράφωνται ταῦτα συγκεχυμένως μετὰ τῶν ἄλλων τῆς ἀνασκαφῆς δαπανῶν· ἀλλ' ὡς βλέπετε ἡ παρατυπία αὕτη οὐδόλως ἠμπόδισε τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπείαν νὰ ἀνεύρῃ τὴν ἀλήθειαν. Τὸ δὲ ῥηθέν, εἰς ἀπόδειξιν καὶ τοῦτο τῆς μὴ προσηκούσης ἐξελέγξως τῶν καταστάσεων, ὅτι ἐν δυσὶ τούτων δύο διαφόρων ἀνασκαφῶν, τῆς ἐν Ἐλευσίνι καὶ τῆς ἐν Ἀθήναις παρὰ τὸν Ἴλισσόν, φέρεται ἀναγεγραμμένος ὡς τὰς αὐτὰς ἐργασθεῖς ἡμέρας ἐργάτης τὸ αὐτὸ φέρων ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἀνάξιον ἀνασκευῆς. Ὀλίγη καλὴ θέλησις καὶ θὰ ἠδύνατο κάλλιστα καὶ ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία νὰ ἐνόησῃ ὅτι πρόκειται περὶ ἀπλῆς ταυτωνυμίας δύο Θηραίων ἐργατῶν, πρωτεξαδέλφων ἄλλως, τοῦ μὲν ἐν Ἐλευσίνι τοῦ δὲ ἐν Ἀθήναις ἐργασθέντος.

Ἀλλὰ καὶ ἡ μομφὴ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας περὶ παροχῆς συνδρομῆς εἰς ἐκδοσιν ἀρχαιολογικῶν συγγραμμάτων καὶ τῆς διανομῆς τῶν ἀντὶ τῆς παρασχεθείσης συνδρομῆς ληφθέντων ἀντιτύπων τῶν ἐν λόγῳ συγγραμμάτων, τῆς γενομένης, ὡς αὕτη ἐγένετο, εἶναι ὅλως ἀβάσιμος. Κατὰ τὸ ἄρθρον 1^{ον} τοῦ ὄργανισμοῦ ἡ Ἑταιρία ἔχει σκοπὸν νὰ συντελῇ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν καὶ ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τῶν ἀρχαιοτήτων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 8^{ον} τὸ συμβούλιον χορηγεῖ χρηματικὸν ποσὸν εἰς ὄντινα ἐγχερίνει

χάριν ἀρχαιολογικῶν ἐρευνῶν. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δὲ τῶν ἀρθρων τούτων ἐναργῶς προκύπτει, ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς τὸ συμβούλιον νὰ κάμῃ δωρεὰς πρὸς τὸν ἐν τῷ ὀργανισμῷ ἀναγεγραμμένον σκοπὸν ἡδύνατο λοιπὸν νὰ παράσχη συνδρομὴν πρὸς ἐκδοσιν συγγραμμάτων ὠφελίμων τῇ ἀρχαιολογίᾳ (ἀπαλλάττον τοὺς συγγραφεῖς ζημιῶν ὡς ἐκ τοῦ στενοῦ κύκλου τῶν ἀγοραστῶν τοιοῦτου εἶδους συγγραμμάτων) διότι αἱ ἀρχαιολογικαὶ ἐρευναι, περὶ ὧν διαλαμβάνει ὁ ὀργανισμὸς, ἤτοι ὁ νόμος, δὲν περιορίζονται μόνον εἰς τὰς ἀνασκαφὰς πρὸς εὔρεσιν ἀρχαιοτήτων, ἀλλὰ περιλαμβάνουσιν ἀναντιρρήτως καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτῶν ἐπεξεργασίαν διὰ καταλλήλων συγγραμμάτων καὶ τοιαῦτα ἐκρίθησαν παρὰ τοῦ συμβουλίου τὰ περὶ Μυκηνῶν, Ἐπιδαύρου καὶ ἀρχαίων νομισμάτων τῆς Κρήτης, τὰ βραβευθέντα καὶ ὑπὸ ξένων ἐπιστημονικῶν ἰδρυμάτων. Ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεΐα, εἶναι ἀληθὲς, οὔτε ἀπορρίπτει, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀποδέχεται ὠρισμένως τὰ ἀνωτέρω, ἰσχυρίζεται δὲ ἰδίως ὅτι μετὰ τὴν παραλαβὴν τῶν ἀντιτύπων δὲν ἡδύνατο νὰ διατεθῶσι ταῦτα ὑπὸ τοῦ συμβουλίου, ἀλλὰ μόνον ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως. Τὸ νόμιμον ὁμῶς τῆς διαθέσεως αὐτῶν προκύπτει ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀργανισμοῦ ἐπιτρέποντος τὴν δωρεάν. Ὅθεν μένει νὰ ἐξετασθῇ ἂν ὀρθῶς διετέθησαν τὰ ἀντίτυπα ταῦτα (ἀτινα ἀνωφελῶς θὰ ἐφυλάσσοντο εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἑταιρίας) ὑπὸ τοῦ συμβουλίου διανείμαντος τὰ πλεῖστα μὲν αὐτῶν εἰς κοινωφελῆ καὶ γνωστὰ τῆς τε ἐλευθέρας καὶ τῆς δούλης Ἑλλάδος καθιδρύματα, οὐ μόνον πρὸς χαρὰν τῶν δούλων μάλιστα Ἑλλήνων, μαθηθάνοντων οὕτως ὅτι σφίζονται καὶ ἐπαναβλέπουσι καὶ πάλιν τὸ φῶς πολλὰ τῆς προγονικῆς ἡμῶν δόξης κειμήλια, καὶ πρὸς ἄμιλλαν καὶ ἐνθάρρυνσιν εἰς ἀρχαιολογικὰς μελέτας καὶ σπουδὰς, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐνδειξιν τῆς εὐγνωμοσύνης μας καὶ μικρόν, οὕτως εἰπεῖν, ἀντάλλαγμα τῶν ὅσων παρ' ἐκείνων λαμβάνομεν, ἀφοῦ ὡς γνωστὸν ὁ τε ἔσω καὶ ὁ ἔξω Ἕλλητισμὸς ἀποστέλλει εἰς τὴν Ἑταιρίαν μας τὸ χρῆμά του καὶ ἀλλέως καὶ διὰ τοῦ λαχείου, τινὰ δὲ καὶ εἰς ἄνδρας λογίους περὶ τὰ ἀρχαιολογικὰ καταγινόμενους καὶ δυναμένους διὰ τῆς μελέτης τῶν ἐν λόγῳ ἔργων καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν κρίσεως νὰ συντελέσωσιν εἰς

διευκρίνησιν τῶν γενομένων ἀρχαιολογικῶν ἐρευνῶν, ἣ εἰς πρόσωπα ὠφελήσαντα τὴν ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρίαν καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ μέλλοντι συνδρομὴν τῶν ὁποίων δικαίως ἐλπίζει αὐτὴ. Μὴ τάχα διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους καὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος, τῆς καθ' ὁλοκληρίαν δαπάνη τῆς Ἑταιρίας ἐκδιδομένης, δὲν διανεμόνται δωρεὰν εἰς καθιδρύματα καὶ πρόσωπα ἱκανὰ ἀντίτυπα καὶ οὐδέποτε ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ οὐδεμιᾶς κατεκρίθη τὸ συμβούλιον ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας; Ὅπως δὲ ταύτης, τῆς Ἀρχαιολογικῆς δηλ. Ἐφημερίδος, λαμβάνουσιν οἱ σύμβουλοι ἀντίτυπον δωρεὰν, οὕτως ἔλαβον καὶ τῶν ἐν λόγῳ συγγραμμάτων ἕκαστος ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον, διότι ἀληθῶς, εἴπερ τις καὶ ἄλλος οἱ σύμβουλοι πρέπει νὰ γινώσκωσι τὸ περιεχόμενον τοιούτων βιβλίων, οἷα τὸ περὶ νομισμάτων τῆς Κρήτης, τὸ περὶ Ἐπιδαύρου, τὸ περὶ Μυκηνῶν κ.τ.λ. ἵνα ἐν γνώσει ἀποφαίνωνται γνώμην περὶ τῶν προτεινομένων εἰς ἀγορὰν νομισμάτων ἢ ἀκριβῶς γινώσκωσι τί ἐγένετο καὶ τί δεόν ἐτι γενέσθαι ἐν τόποις ἐνθα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀνασκάπτει ἡ Ἑταιρία μας. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας, ὅτι ἡ Συνέλευσις ἔπρεπε νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ τρόπου τῆς διαθέσεως τῶν ἐν λόγῳ ἀντιτύπων εἶναι ἀβάσιμος, ἀφοῦ τὸ συμβούλιον λαμβάνει ὑπαρξίν διὰ τῆς ψήφου τῶν ἐταίρων· ἀπαξ δ' οὗτοι ἐκλέξαντες τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας, τὸ ἀντιπροσωπεῦον αὐτοῦς, ἐξήντησαν τὸ δικαίωμα τῆς ἐνεργείας των ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν καὶ δὲν συνέρχονται εἰς γενικὰς συνελεύσεις πρὸς σύσκεψιν καὶ ἀπόφασιν περὶ λεπτομερειῶν ἀναγομένων εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν τῆς Ἑταιρίας συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 8^{ον} τοῦ ὄργανισμοῦ.

Καὶ ἡ μομφὴ ὅτι καὶ ἡ ἀγορὰ ἀρχαίων ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ συμβουλίου, ἀλλὰ τῇ ἀπλῇ τοῦ γραμματέως ἐγκρίσει, στηριζομένη ἐπὶ μιᾶς ἀποφάσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ συμβουλίου γενομένης κατὰ τὸ 1887, δὲν εἶναι νόμιμος, διότι ἡ ἀπόφασις ἐκείνη δὲν ἠδύνατο νὰ ἰσχύη κατὰ τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπεῖαν ἢ κατ' αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ἔτος μόνον, οὔτε δικαία, οὔτε ὀρθὴ εἶναι· πᾶσα τοῦ συμβουλίου ἀπόφασις ἔχει ἰσχύον ἐνόσω δὲν καταργηθῇ ὑπὸ ἄλλης νεωτέρας· εἶχε δὲ προβῆ τὸ συμβούλιον εἰς τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην, (μετὰ περιορισμοῦ ἐννοεῖται ἐξουσιο-

δοτήσαν τὸν γραμματέα νὰ ἀγοράζη ἀρχαῖα ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ συμβουλίου μέχρι χιλίων δραχμῶν) πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς τῆς Ἐταιρίας, ἵνα μὴ δηλ. φυγαδεύωνται ἄξια λόγου πολλάκις ἀρχαιοτῆτες ἕνεκα τῆς βραδύτητος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀγορᾶς. Καὶ ὅμως τὸ ζήτημα τοῦτο εἶχεν ἀνακινήθη καὶ αὐθις ἐν τῷ συμβουλίῳ καὶ ἐλήφθη ἀπόφασις, νομίσματα τοῦλάχιστον νὰ μὴ ἀγοράζωνται ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ συμβουλίου.

Ἐπίσης ὅλως ἄδικος εἶναι ἡ μομφὴ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας περὶ ἀναστηλώσεων καὶ ἐπισκευῶν ἀρχαίων κτιρίων. Τὴν τῶν ἐπιστυλιῶν τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐξετέλεσε τῆ παρακλήσει τῆς Ἐταιρίας μας ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ Τμήματος τῶν δημοσίων ἔργων καὶ διὰ μειοδοσίας· ἡ Ἐταιρία μὴ δυναμένη ὡς ἐκ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἔργου νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην ἀπετάθη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἐπλήρωσε δὲ τὴν δαπάνην, ἣν εἶχεν ὑποσχεθῆ, μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν καὶ ἔγκρισιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν δημοσίων ἔργων. Τὴν δὲ γενομένην ἐν Μυκῆναις ἐν τῇ πύλῃ τοῦ λεγομένου τάφου τῆς Κλυταιμῆστρας στερέωσιν δὲν εἶδον οἱ κύριοι ἐλεγκταί· πῶς λοιπὸν ἀποφαίνονται γνώμην ὅτι δὲν ἔγινεν ὡς εἶδει καὶ μετὰ τῆς προσηκούσης φειδοῦς; Τὸ ἔργον, εἶναι ἀληθές, πολλὰ παρέσχε τῷ συμβουλίῳ πράγματα, μὴ δυνατῆς οὔσης τῆς κατασκευῆς σιδηρᾶς ἐσχάρας ἐν Ναυπλίῳ, δις δὲ μετέβη ἐκεῖσε ἐπιτροπεία τοῦ συμβουλίου μετὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Μούση, δωρεὰν τὰς ὑπηρεσίας του παρασχόντος, πρὸς ἐξέτασιν καὶ παραλαβὴν τοῦ ἔργου καὶ δὲν τὸ παρέλαβεν ἢ ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὅτι καλῶς ἐξετελέσθη· ἡ δὲ δαπάνη ὑπῆρξε μικροτέρα τῆς ὑπὸ τοῦ Νομομηχανικοῦ Ἀργολιδοκορινθίας ὑπολογισθείσης.

Γλίσχρον δὲ εἶναι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ συμβουλίου καὶ τὸ νῦν διδόμενον παρὰ τῆς Ἐταιρίας ἐπιμίσθιον εἰς τοὺς Ἐφόρους ἀρχαιοτήτων, ὅσάκις ἐκτελῶσιν ἔργα αὐτῆς, ἀνθρώπους ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους δημοσίους ὑπαλλήλους κακοπαθοῦντας ἐν τόποις πολλάκις ἐρήμοις, γλίσχρως ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἀμειβομένους, προάγοντας ὅμως, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, τὴν ἐπιστήμην καὶ πλουτιζοντας τὰ Μουσεῖά μας καθ' ἐκάστην δι' ἔργων τῆς προγονικῆς ἡμῶν δόξης. Αἱ εἰς τὸ κατώτερον προσωπικὸν ἀμοι-

βαί ἐπὶ ἐκτάκτοις ὑπηρεσίαις εἶναι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ συμβουλίου μικρολόγου μερίμνης ἄξια. Οὐδένα δὲ γινώσκει τὸ συμβούλιον ὑπάλληλον τῆς Ἑταιρίας ἐπ' ἀδείᾳ μακρὸν χρόνον διατελέσαντα καὶ πληρωθέντα τὸν μισθὸν του παρὰ τὰ ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ εἰθισμένα.

Τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα εἶχε νὰ εἴπῃ τὸ συμβούλιον εἰς ἀποκρουσιν τῶν κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας ἐπιρριφθεῖσῶν μομφῶν. Τὰ μετέπειτα εἶναι ἰδικόν σας ἔργον. Ἄλλὰ πρὶν ἢ προβῆτε εἰς τοῦτο ἐπιτρέψατέ μας, ἀξιοτίμοι συναδελφοί, νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν σας καὶ τὰ ἐξῆς.

Τὰ γενόμενα ἐν τῇ συνελεύσει τῆς 13ης Μαρτίου εὖρον, ὡς μὴ ὄφειλε, καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡχώ, ὁ δὲ τύπος ἐπιλαβόμενος καὶ αὐτὸς ἀταλαιπώρως πᾶν τῆς ἐξετάσεως τῶν πραγμάτων ἐξήνεγκεν ἔτι βαρυτέρας μομφὰς καὶ ἄρθρα ἐγράφησαν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν, «*Σκάνδαλα καὶ ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἑταιρίᾳ*», ὥστε ὁ πολὺς κόσμος ἤρχισε νὰ κλονίζεται εἰς τὴν ἀγαθὴν ὑποληψιν, ἣν μέχρι τοῦδε πρὸς αὐτὴν πᾶν δικαίως ἔτρεφεν, ἀφοῦ ἐπὶ ἐξηκονταετιᾶν ἐργαζομένη ἡ Ἑταιρία μας ὑπὲρ τῆς ἀνευρέσεως δι' ἀνασκαφῶν καὶ τῆς διασώσεως ἀπὸ καταστροφῆς ἢ ἀπεμπολήσεως δι' ἀγορᾶς τῶν κειμηλίων τῆς προγενεστέρως ἡμῶν δόξης καὶ εὐκλείας πολλὰ ὄντως καὶ καλὰ διέπραξεν ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τῆς καὶ τούτου ἕνεκα καὶ παρὰ τῶν ξένων ἀκόμη εὐφῆμου ἔτυχε πάντοτε μνείας. Τούτων δὲ οὕτως κατὰ κακὴν μοῖραν γενομένων, τὸ συμβούλιον ὅπως μὴ διασύρηται δωρεὰν ἢ ὑπόληψις τῆς Ἑταιρίας πρὸ πάντων, μὴ τίθηται δ' ὅλως ἀβασανίστως καὶ τῶν μελῶν αὐτοῦ, ὡς ἀτόμων, καὶ αὐτὴ ἡ χρηστότης περὶ τὴν διαχείρισιν ἐν ἀμφιβολίᾳ, ὅπως ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐκλείψῃ πᾶσα ὑπόνοια «*περὶ σκανδάλων*», ἀποδειχθῆ δ' ἀριδῆλως ὅτι τὸ πολὺ πολὺ περὶ οὐδενὸς ἄλλου πρόκειται ἢ περὶ παραλείψεων τυπικῶν καὶ τούτων οὐχὶ οὐσιωδῶν καὶ ἀδικαιολογήτων, τὸ συμβούλιον, λέγομεν, ἔκριεν ἀναγκαῖον νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ν' ἀσκήσῃ τὸ ἐκ τοῦ νόμου δικαίωμά της, νὰ διορίσῃ δηλ. δημοσίους ἐλεγκτὰς εἰς ἐξέλεξιν τῆς διαχειρίσεώς μας· τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο καὶ οἱ ἐλεγκταὶ διωρίσθησαν.

Ἡ Γ' Γενική συνέλευσις τῶν ἐταίρων ἐγένετο τῇ 10 Ἀπριλίου 1894 ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10 πρὸ μεσημβρίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ παρόντων τῶν συμβούλων πλὴν τοῦ κ. Στ. Δραγούμη καὶ 46 ἐταίρων. Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κ. Σπ. Φιντικλῆς ἀνελθὼν εἰς τὸ βῆμα εἶπεν· « Ἀξιότιμοι ἐταῖροι· Συμφώνως τῇ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ ὑμῶν προσκλήσει, σήμερον θὰ ἀναγνωσθῆ ἡ ἀπάντησις τοῦ Συμβουλίου εἰς τὰ τῆς Ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας· θ' ἀναγνωσθῆ δὲ ἡ ἀπάντησις κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τοῦ συμβούλου κ. Φιλίου· ἔπειτα δὲ θέλει ὀρισθῆ ὑφ' ὑμῶν ἡ ἡμέρα πρὸς ἐκλογὴν τοῦ νέου Συμβουλίου ».

Ὁ Δ. Φίλιος λαβὼν τὸν λόγον ἀνέγνω τὴν ἀπάντησιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ εἰσηγητὴς τῆς Ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς Π. Παπαναστασίου ζητήσας καὶ λαβὼν τὸν λόγον ἀνταπαντᾷ εἰς τινὰ μέρη τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Συμβουλίου ἰσχυρίζομενος ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἠθέλησε νὰ δείξῃ ἀτοπίας μόνον περὶ τὴν διοίκησιν τῶν τῆς Ἐταιρίας προερχομένης ἐκ τῆς ἐλλείψεως προϋπολογισμοῦ, χωρὶς νὰ θελήσῃ νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ Συμβούλιον καταχρήσεις περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν χρημάτων. Ἐπιμένει εἰς τὸ ὅτι ἐκ τοῦ ἰσχύοντος ὀργανισμοῦ δὲν πηγάζει δικαίωμα τοῦ Συμβουλίου νὰ διανείμῃ βιβλία εἰς ἃ παρεσχέθη χρηματικὴ συνδρομὴ ἐκ χρημάτων τῆς Ἐταιρίας. Ἐπαναλαμβάνει καὶ ἄλλας παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπείας, εἰς ἃς θεωρεῖ τὰς ἀπαντήσεις τοῦ Συμβουλίου ὡς ἀνεπαρκεῖς καὶ ἰδίως ὅτι τὴν ἀπαρτίαν ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τοῦ Συμβουλίου δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποτελοῦν ἕξ μέλη αὐτοῦ, καθὼς ἐγένετο ἕκτοτε, ἀλλὰ ἐπτά τοῦλάχιστον, καὶ καταλήγει ἀναγνώσας ἔγγραφον πρότασιν τὴν ἐξῆς·

« Νὰ ἐκλεχθῆ σήμερον ἐπιτροπεία ἐκ τριῶν ἢ πέντε ἐταίρων ἐκ τῶν παρισταμένων (ἐὰν δηλώσωσιν ἂν ἀποδέ-

χωνται τὴν ἐκλογὴν)· καὶ νὰ δοθῇ τῇ ἐπιτροπείᾳ ταύτῃ ἢ ἐντολὴ νὰ συντάξῃ ἐντὸς τοῦ Ἀπριλίου πλήρη νέον τῆς Ἑταιρείας ὀργανισμόν καὶ παραδώσῃ τοῦτον πρὸς τὸ Συμβούλιον, διοικοῦν τὴν Ἑταιρείαν μέχρι τῶν νέων ἀρχαιρεσιῶν κατὰ τὸν νέον ὀργανισμόν.

Τὸ Συμβούλιον νὰ τυπώσῃ καὶ διανείμῃ κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Μαΐου τοῖς ἐταίροις τὸ σχέδιον τοῦ νέου ὀργανισμοῦ καλοῦν πρὸς συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὀκτῶ ἡμέρας μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ σχεδίου.

Μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἐπιψήφισιν τοῦ σχεδίου νὰ ὑποβάλλῃ τάχιστα τὸ Συμβούλιον τὸ σχέδιον πρὸς ἔγκρισιν διὰ Β. Δ. καὶ μετὰ τὴν κύρωσιν νὰ καλέσῃ τοὺς ἐταίρους πρὸς ἀρχαιρεσίας. Ἐὰν ὅμως ἐπὶ ἓνα τὸ πολὺ μῆνα ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς δὲν ἐκδοθῇ τὸ προσῆκον Β. Δ., τότε καλοῦνται ἐντὸς ὀκτῶ τὸ πολὺ ἡμερῶν οἱ ἐταῖροι πρὸς ἀρχαιρεσίας».

Μετὰ τοῦτο ἐρωτηθεῖσα ἡ Συνέλευσις ὑπὸ τοῦ ἀντιπροέδρου ἐνέκρινε μὲν τοὺς λογαριασμοὺς ὁμοθύμως, ἀλλ' ἀπέρριψε τὴν πρότασιν περὶ ὀρισμοῦ ἡμέρας πρὸς ἐκλογὴν νέου Συμβουλίου. Ἀπεφάσισε δὲ δι' ἀναστάσεως νὰ ἀναβληθῶσι μὲν τώρα αἱ ἀρχαιρεσίαι καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ παρὸν Συμβούλιον διοικοῦν κατὰ τὸν ἰσχύοντα ὀργανισμόν, νὰ κληθῇ δὲ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Συνέλευσις τῶν ἐταίρων τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ, ὅπως ἐκλεχθῇ ἐπιτροπὴ πενταμελῆς πρὸς σύνταξιν σχεδίου νέου ὀργανισμοῦ. Ἡ συνέλευσις διελύθη περὶ ὥραν 12 1/4.